

US23024000

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

ÚSTAVNÍ SOUD ČR Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne: 18 -04- 2023	5
111 krát Přílohy	
Vyřizuje: 	

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0005955/23

Odesílatel Okresní soud ve Vyškově

Věc: Ústavní stížnost - Okresní soud ve Vyškově

Doručeno: 18. 4. 2023 16:32:08

K Rukám:

ID zprávy: DZ-179244

Do vlastních rukou: Ano

Email/DS: qvnabgu

Spisová značka:

SP. Zn. Odesílatele: 6 C 337/2022

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Příloha je validní	6C337-2022-návrhOSVyškovnazrušeničásti-2958o.z..PDF		
Podpis je platný	6C337-2022-návrhOSVyškovnazrušeničásti-2958o.z..PDF	T=zapisovatelka, SERIALNUMBER=P144492, G=Eva, SN=Hanáková, CN=Eva Hanáková, OU=89, OU=oddělení P, O="Okresní soud, Vyškov", OID.2.5.4.97=NTRCZ-00025160, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S906210, CN=Informační systém datových schránek - produkční prostředí, OU=Digitální a informační agentura, O=Digitální a informační agentura, OID.2.5.4.97=NTRCZ-17651921, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

Nepředchází

OKRESNÍ SOUD VE VYŠKOVĚ

Kašíkova 314/28, 682 01 Vyškov - Město

IČO: 000 25 160

tel: 518 720 111, fax: 518 720 250, e-mail: posta@osoud.vys.justice.cz

ID datové schránky: qvnbgu

Ústavní soud České republiky

Joštova 625

660 83 Brno

Vyškov 18. dubna 2023

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo	5
dne: 18 -04- 2023	
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje:	

Navrhovatel:

Okresní soud ve Vyškově, se sídlem Kašíkova 314/28, 682 01 Vyškov – Město

Účastníci řízení:

1. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, se sídlem Sněmovní 176/4, Praha 1 – Malá Strana
2. Senát Parlamentu České republiky, se sídlem Valdštejnské náměstí 17/4, Praha 1 – Malá Strana

Návrh

na zrušení věty druhé ustanovení § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. z.“) podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky a § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Nepředchází

I.

[Aktivní legitimace navrhovatele]

1. Podle Rozvrhu práce Okresního soudu ve Vyškově (dále též „navrhovatel“) a v něm obsažených obecných pravidel pro přidělování nápadu samosoudce JUDr. Pavel Vrcha, MBA, je povinen mj. projednat a rozhodnout právní věc žalobce I. K.

, proti žalovanému P. K.,
o zaplacení částky 117 344 Kč, která je vedena pod
sp. zn. 6 C 337/2022.

2. Dle ad 1 se žalobce žalobou (podanou u soudu dne 14. 12. 2022) domáhá po žalovaném zaplacení částky 117 344 Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy na zdraví.

3. Na základě obsahu podané žaloby navrhovatel dospěl k závěru, že v řízení ad 1 by mělo být při rozhodování použito ustanovení § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanská zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. z.“), které stanoví:

3.1 „Při ublížení na zdraví odčinná škůdce újmou poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmou; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“

4. Navrhovatel dospěl k závěru, že věta druhá ustanovení § 2958 o. z. - „Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“ – je – jak bude dále vyloženo – v rozporu s ústavním pořádkem; z tohoto důvodu proto navrhovatel podává Ústavnímu soudu návrh na zrušení této části ustanovení § 2958 o. z.

II.

[Materiální podstata defektu předmětné části právní úpravy]

5. V souvislosti s přijetím občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. byla mj. zrušena i vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, čímž se za daného právního stavu stalo napříště objektivně nemožné (roz. z pohledu rozhodování soudů ve smyslu § 13 o. z.) docílit jednotné kvantifikace předmětných újem.

5.1 Jakkoliv obecné ustanovení o odškodňování imateriálních újem dle § 2951 odst. 2 o. z. stanovuje finanční zadostiučinění až jako sekundární možnost náhrady, a to v případě, že jiný způsob nezajistí úplné odčinění způsobené újmou, z díky § 2958 o. z. plyne, že obecné pravidlo se neuplatní, neboť se zde prosazuje finanční náhrada. V tomto směru občanský zákoník ovšem stanoví, že taková finanční náhrada musí plně odčinit vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmou, včetně ztížení společenského uplatnění. A v případě nemožnosti kvantifikace výše takové náhrady je pak povinností rozhodujícího soudu výši náhrady určit podle zásad slušnosti, kterou zákon nijak nedefinuje.

5.2 Rozhodující soud k určení náhrady podle zásad slušnosti přitom může dospět buď na základě subjektivního vnímání poškozeného, což by v reálu znamenalo, že poskytované náhrady újmy na zdraví budou, respektive z povahy věci musí být nahodilé, nepředvídatelné, neboť každý postižený člověk bude jinak vnímat takové poškození. Anebo určení náhrad nemajetkových újem bude vybudováno na objektivním principu, který byl – byť s nedostatky, které byly jemu vytýkány i Ústavním soudem – zaveden i v předchozí právní úpravě.

6. To, co bylo v souvislosti s tvorbou nového civilního kodexu vytýkáno předchozí úpravě v souvislosti s regulací prostřednictvím vyhlášky č. 440/2001 Sb., mělo být a také (jak

bude dále vyloženo) nakonec bylo v rozporu s platnou právní úpravou ve skutečnosti vlivem Nejvyššího soudu nahrazeno Metodikou k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z. (dále též „Metodika“), přičemž ve svém důsledku tato „nová“ právní úprava je v rozporu s principy předvídatelnosti práva, právní jistoty a předvídatelného soudního rozhodování.

7. Dotčená skupina legislativců, včetně v té době spolupracujících soudců Nejvyššího soudu, v tomto směru nese „plnou odpovědnost“ i za sepsání té části konceptu důvodové zprávy zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále též „o. z.“), v níž se uvádí: „*Počítají-li někteří představitelé soudní moci potřebu tabule, vzorců nebo klíčů speciálně pro tyto účely, nic nebrání tomu, aby se soudní praxe sama shodla na zásadách, podle nichž bude postupováno.*“ Je tomu tak již z toho důvodu, že v době sepsání této části konceptu důvodové zprávy muselo být všem zainteresovaným osobám přece zřejmé, že soudy nemohou pouze na základě navrhovaného ustanovení § 2958 o. z. rozhodovat předvídatelným způsobem, neboť bez patřičného prováděcího předpisu či jiného podkladového materiálu, jenž by kvantifikoval materiální základ pro určení nemajetkových újem, nelze předvídatelně rozhodovat. Není-li předvídatelné právo, nemůže být logicky ani docíleno právní jistoty, což jde ovšem na vrub stěžejním principům demokratického právního státu. Lze – s ohledem na následující sled událostí se zvýšeným dosahem na komerční aktivity dotčených subjektů – dospět k závěru, že citovaná pasáž v důvodové zprávě byla promyšleně (záměrně) do předmětného textu vložena, aby se stala odrazovým můstkem pro odůvodnění tvorby podkladového materiálu zainteresovanou skupinou osob (k tomu viz poznámky níže), která se de facto stala právně aplikačním středobodem ustanovení § 2958 o. z., a v konečném důsledku představovala zamýšlené nahrazení dosavadní prováděcí vyhlášky, a to ve formě a způsobem uvedení do právní reality, jenž v žádném ohledu nesouzní se standardy demokratického právního státu a odpovědného postupu zainteresovaných soudců (i) Nejvyššího soudu.

8. Je nasnadě, že bez prováděcího předpisu stanovícího alespoň základ pro kvantifikaci nemajetkových újem, od něž by soudy pak mohly odvozovat konkrétní výši újem ve vazbě na jedinečné skutkové okolnosti jimi rozhodovaného soudního případu, je zcela nemožné docílit toho, aby daná právní úprava a od ní se odvíjející soudní rozhodování byla slučitelná s principy předvídatelnosti práva a právní jistoty, a aby v tomto směru bylo také předvídatelné rozhodování soudů. Nejvyšší soud by takto rozkolísanou judikaturu mohl sjednotit až za několik let, pakliže by byl vůbec schopen definovat objektivní kritéria, k nimž by ovšem nezbytně potřeboval získat, analyzovat a poté zakomponovat do případného „pilotního“ rozhodnutí či stanoviska poznatky z medicínské praxe, jimiž nedisponuje a ani disponovat nemůže. Tím se ovšem celá věc de facto dostává do pozice nezbytnosti objektivní kvantifikace předmětných újem na odborné bázi se zjevným legislativním návodem na řešení této složité materie formou prováděcího předpisu, jenž by ovšem rozhodujícím soudům nestanovil, v jakém rozsahu má být odškodňováno, nýbrž jaký minimální materiální základ odškodňování ve skutkově obdobných případech musí být (alespoň) zachován, což by byl zásadní rozdíl při reglementaci dané právní úpravy oproti dosavadní prováděcí vyhlášce. Jak bude dále vyloženo, celá řada indicií opravňuje k možnému závěru, že ve skutečnosti byly v rámci přípravy nového civilního kodexu činěny určitou skupinou fyzických osob (především právníků a lékařů) sofistikované přípravné kroky k přijetí Metodiky coby svého druhu komerčního projektu, v němž – bohužel – participovali dále uvedeným způsobem i někteří soudci Nejvyššího soudu, což podtrhuje v konečném důsledku relevanci tohoto návrhu na zrušení části § 2958 o. z.

III.

[Rozpor s principy právní jistoty a předvídatelnosti práva a soudního rozhodování coby esencí právního státu]

9. Tvrzení ad 8 v podstatě zcela přisvědčuje mj. soudce Nejvyššího soudu JUDr. Petr Vojtek, který se spolupodílel na konceptu vypracování Metodiky a nese svůj díl odpovědnosti na stávajícím (dále popsaném) neblahém stavu v dané materii; jmenovaný tak kupř. v časopise Právo v přepravě a zasílatelství č. 2/2022 (na s. 12 a násl.) mj. uvedl:

9.1 „Zákonodárce svou snahu přenést plně rozhodování o výši újm na soudy doplnil úvahou (viz důvodová zpráva k § 2958 o. z.), že nic nebrání soudní praxi, aby si sama vytvořila vlastní podrobnější pravidla, kterými vyeliminuje dopady odstranění relativně exaktního podzákonného předpisu. Taková potřeba byla skutečně v justici většinou pocíťována, protože vyvstala důvodná obava, že nebude-li zákonná díkce smysluplně doplněna sjednocujícím výkladem, hrozí naprosto nepřehledná situace a nepředvídatelná rozhodovací praxe, neboť soudy nebudou moci prakticky z objektivních důvodů po mnoho let dostát požadavku § 13 o. z....“

9.2 „Po široké debatě...byl vytvořen podpůrný materiál, který má pomoci zajistit zachování proporcí v odškodňování jednotlivých typů újem alespoň v rámci náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění. Tato pomůcka, tzv. Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z.)...využívá jako východisko třístupňovou klasifikační komponenty Aktivitu a participace obsaženou v Mezinárodní klasifikaci funkčních schopností, disability a zdraví (materiál Světové zdravotnické organizace – WHO...“

10. Ke znakům právního státu náleží princip právní jistoty, jehož nezbytnou součástí je jak předvídatelnost práva, tak i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Bez prováděcího předpisu k § 2958, který by stanovil objektivní kritéria pro zjištění alespoň základní výše nemajetkových újem, od něž by soudy v rozhodovací praxi pak mohly odvíjet rozhodování ve vazbě na zjištěné skutkové okolnosti případu, absolutně nelze docílit souladu dané právní reglementace a soudního rozhodování s principem právní jistoty, jakož i s principem předvídatelnosti práva a předvídatelného soudního rozhodování, neboť stávající strohá právní úprava v § 2958 větě druhé o. z., že: „nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti“, objektivně vylučuje aby soudy v této oblasti mohly v souladu s požadavky právního státu rozhodovat předvídatelně a tím tedy naplňovat prvek právní jistoty s nímž je spojen princip předvídatelnosti práva coby esence právního státu.

11. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na **nález Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 420/09**, v němž orgán ochrany ústavnosti mj. vyložil:

11.1 Protože účelem fungování státu a státní moci je bezpochyby v prvé řadě zajištění respektu k právům a svobodám jednotlivce, musí být koncept právního státu adekvátně vykládán.

11.2 Principu právního státu je imanentní princip předvídatelnosti práva a zákaz výkonu libovůle orgány veřejné moci.

11.3 Princip předvídatelnosti práva jakožto důležitý atribut právního státu podstatným způsobem souvisí s principem právní jistoty a je nezbytným předpokladem obecné důvěry občanů v právo.

IV.

12. Právní úprava poskytování náhrad na zdraví obsažená v § 2958 o. z. je podle přesvědčení navrhovatele v rozporu s principy právní jistoty, předvídatelnosti práva a

předvídatelného soudního rozhodování, neboť materiální základ výpočtu nemajetkových újem de facto spočívá na „samozvaném“ materiálu označeném jako Metodika, který mj. zásadním způsobem zkritizoval Veřejný ochránce práv ve svém závěru o šetření ve věci Metodiky (in <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9252>), a to (ve stručnosti shrnuto) následujícím způsobem, k nimž navrhovatel připojuje dále uvedené poznámky:

12.1 **Metodika je soukromoprávním dokumentem, který nevypracoval Nejvyšší soud.** Metodika není právním předpisem, který by byl přijat cestou stanoveného a transparentního legislativního procesu, ani sjednocujícím stanoviskem, jehož existenci předpokládá zákon, který rovněž upravuje postupy jeho přijetí. Není ani žádnou obdobou sjednocujícího stanoviska, protože nepracuje s již vydanou judikaturou.

12.2 **Metodika není shrnutím zásad, na kterých se shodla soudní praxe (není založena na soudní judikatuře ani na zásadách z ní plynoucích).** Metodika většinu svého obsahu „neargumentuje“, ale prostě stanoví; neodůvodněně **předpokládá závaznost plynoucí z hierarchie nadřízenosti a podřízenosti.**

12.3 Pravomoc Nejvyššího soudu sjednocovat judikaturu obecných soudů je jedinečná a v určité míře prolamuje princip nezávislosti soudů; proto je zapotřebí, **aby k výkonu této pravomoci docházelo jen v mezích a způsobem stanovených zákonem, což v případě Metodiky dodrženo nebylo** (Metodika totiž vznikala ještě před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku a krátce po ní, tzv. v době, kdy žádná pravomocná rozhodnutí soudů ještě nebyla k dispozici).

12.4 **V rozporu se zákonem o soudech a soudcích a Jednacím řádem Nejvyššího soudu redakční rada Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek umožnila publikaci Metodiky** coby soukromoprávního materiálu ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ač v této sbírce lze podle zákona publikovat pouze stanoviska kolegií Nejvyššího soudu a vybraná rozhodnutí Nejvyššího soudu či ostatních soudů.

12.5 **Ačkoliv vedení Nejvyššího soudu (ať již bývalé: předseda prof. Pavel Šámal a místopředseda dr. Roman Fiala či nové: předseda dr. Petr Angyalossy a místopředseda dr. Petr Šuk) vědělo, že Metodiku nevypracoval Nejvyšší soud, připustilo, aby tento soukromoprávní materiál byl (a stále je) publikován na internetových stránkách Nejvyššího soudu s nepravdivými informacemi** o tom, že jde o Metodiku Nejvyššího soudu nebo že občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu (dále též „civilní kolegium Nejvyššího soudu“) přijalo dne 12. 3. 2014 doporučení, aby při výkladu § 2958 o. z. byla používána Metodika „Nejvyššího soudu“ anebo že Nejvyšší soud doporučuje soudům, aby jako důkaz v soudních sporech byly využity znalecké posudky vypracované znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví nemateriálních újem na zdraví, který absolvoval nadstavbový kurz podle Metodiky prováděný též Společností medicínského práva, personálně propojené s Akademií medicínského práva, kde figurovali dva soudci Nejvyššího soudu, kteří se na vypracování Metodiky se soukromými subjekty spolupodíleli.

12.6 **Soudní funkcionáři Nejvyššího soudu, stejně jako dotčení soudci Nejvyššího soudu tak prokazatelně nesou svůj díl odpovědnosti na tom, že odborná i laická veřejnost byla a je stále matena tím, že Metodika je dílem Nejvyššího soudu** a de facto má být rozhodujícími soudy respektována (k tomu srov. např. formulace ve Sbírkové verzi Metodiky – arg.: „*znalecké posudky budou zpracovávány na webovém rozhraní...*“), ačkoliv ve skutečnosti ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i na internetových stránkách Nejvyššího soudu je publikován (navíc ve dvou rozdílných verzích) soukromoprávní materiál.

12.7 Ministerstvo spravedlnosti bez ohledu na právní povahu Metodiky a její nezávaznost přesně podle požadavků Metodiky zakotvilo znalecké odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ jako jediné nové do příslušné vyhlášky. Podle právní úpravy platné od 1. června 2015 do 31. 12. 2020 bylo podmínkou pro jmenování znalce v odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ vysokoškolské lékařské vzdělání v magisterském studijním programu a získání osvědčení o absolvování nástavbového kurzu Odškodňování újem na zdraví (pořádaný např. Společnosti medicínského práva). **Ministerstvo spravedlnosti blíže nevysvětlilo důvody, které vedly k zakotvení nového znaleckého odvětví v návaznosti na nezávazný materiál a k nastavení podmínek pro jmenování znalce v dané podobě.** Znalecké odvětví přitom neodpovídalo odborné způsobilosti, kterou mohli získat lékaři v rámci existující zdravotnických oborů. Z Metodiky nevyplývá a dosud nikým (ze strany Ministerstva spravedlnosti či spoluautorů Metodiky) nebylo ani blíže objasněno, proč újmu na zdraví může posuzovat držitel vysokoškolského lékařského vzdělání bez ohledu na to, zda získal specializaci v klinickém oboru, či nikoliv, a bez ohledu na spojitost jeho lékařské specializace s danou konkrétní újmou na zdraví. Ad absurdum uvedené nastavení podmínek umožňuje, aby lékař z neklinických oborů, jako je např. hygiena, posuzoval újmu na zdraví v důsledku poranění páteře jen z titulu, že absolvoval kurz zaměřený na aplikaci Metodiky.

12.8 **Ministerstvo spravedlnosti selhalo** coby státní orgán státní správy znalecké činnosti při posuzování podmínek absolvování nástavbového kurzu „Odškodňování nemajetkových újem na zdraví“. Přitom jedinou náplní tohoto kurzu bylo školení zaměřené na aplikaci Metodiky, ačkoliv se nejedná o právně závazný a ze zákona vyplývající způsob, jakým by měla být újma na zdraví posuzována.

12.9 Současně s uveřejněním Metodiky začala Společnost medicínského práva, respektive s ní provázaná Akademie medicínského práva, organizovat nástavbové kurzy Odškodňování újem na zdraví. Absolvování tohoto kurzu (v ceně cca 12 000 Kč) bylo nutnou podmínkou pro zápis do znaleckého odvětví „stanovení nemateriální újmy na zdraví“ v oboru zdravotnictví. Znalci byli v závěru kurzu přezkoušeni dle Zkušebního řádu pro znalce z oboru zdravotnictví, odvětví odškodňování nemateriální újmy na zdraví, podle kterého byli členy tříčlenné zkušební komise zástupce jmenovaný Nejvyšším soudem, Univerzitou Karlovou, 1. lékařskou fakultou, v dohodě se Spolkem medicínského práva, a zástupce jmenovaný Ministerstvem spravedlnosti. Po úspěšném absolvování tohoto kurzu byl znalce vystaven certifikát, na němž byl spolupodepsán i soudce Nejvyššího soudu s uvedením svého jména, příjmení a údajem „předseda senátu Nejvyššího soudu ČR“, což pro interpreta textu takto vydaného certifikátu muselo vést k ujištění, že certifikát je spolupodepsán zástupcem Nejvyššího soudu. Tato informace ovšem neodpovídala skutečnosti, neboť se jednalo pouze o mimoprofesionální činnost příslušného soudce Nejvyššího soudu, k níž pochopitelně nebyl (a podle zákonné úpravy ani být nemohl) pověřen Nejvyšším soudem.

12.10 Problematická je představa spoluvůrců Metodiky, že by to měl být znalec (lékař), který zhodnotí jednotlivé domény a vyčíslí celkovou částku újmy, bez ohledu na to, že soud je dle Metodiky následně oprávněn s touto částkou dále pracovat. **Metodika ve značné míře přenáší podstatu rozhodování o náhradách nemajetkové újmy na zdraví ze soudu na znalce, což je v přímém rozporu s původním úmyslem zákonodárce.**

12.11 Vedení Nejvyššího soudu připustilo, aby došlo k publikování Metodiky coby soukromoprávního materiálu na internetových stránkách Nejvyššího soudu a ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, která v textu mj. odkazovala na zřízení **webové rozhraní www.ztizeni**, které v dané době jako jediné umožňovalo znalce vkládat údaje k výpočtu ztížení

společenského uplatnění podle Metodiky, obsahovalo procentuální rozdělení jednotlivých domén aktivit a participací a jako jediný nástroj umožňovalo získat výpočet cílové částky odškodnění. **Vstup do rozhraní však byl placený, nikoliv bezplatný. Majitelem domény byl MUDr. JUDr. Roman Žďárek, Ph.D., MBA., který byl mj. předsedou dozorčí rady Akademie medicínského práva, v níž v předmětnou dobu soudce Nejvyššího soudu a člen soudního oddělení č. 25 rozhodujícího o dovoláních ve věcech sporů o náhrady škody a nemajetkové újmy, a spoluvůrce Metodiky JUDr. Petr Vojtek byl předsedou správní rady, a další soudce Nejvyššího soudu, nyní předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu, JUDr. František Púry, Ph.D. byl členem správní rady. Teprve v roce 2018 vznikla webová rozhraní www.datanu.cz a www.nahradazsu.cz. První z nich je sice bezplatné, neumožňovalo však znalcům provést úplný výpočet výsledné částky dle Metodiky (obsahovalo pouze orientační kalkulačku). Druhé je sice plně funkční, přístup do něj je ovšem rovněž placený. Majitelem této domény je společnost SW Lab, s. r. o., jejímž jednatelem je Ing. Petr Sláma, který je současně členem dozorčí rady Akademie medicínského práva, v níž v předmětnou dobu byli činní dva soudci Nejvyššího soudu.**

12.12 Ačkoliv vedení Nejvyššího soudu vědělo, že Metodika je soukromoprávní materiál, přesto na Ministerstvu spravedlnosti prosazovalo její revizi, aniž by tato okolnost byla seznamitelným způsobem signalizována členům civilního kolegia Nejvyššího soudu; namísto toho bývalý předseda Nejvyššího soudu prof. Pavel Šámal určitými úkony ve věci Metodiky pověřil soudce Nejvyššího soudu JUDr. Petra Vojtka, který jménem Nejvyššího soudu oslovoval různé subjekty ve věci revize Metodiky, ačkoliv tyto aktivity v žádném ohledu nesouvisely s výkonem funkce soudce Nejvyššího soudu.

12.13 Z hlediska možného ohrožení důvěry v nestranné rozhodování soudu nelze zapojení soudců ve věci Metodiky hodnotit izolovaně, tj. zvláště posuzovat jejich účast na samotné tvorbě Metodiky, na jejím zveřejnění, na jejím školení a jakémkoliv dalším prosazování v praxi; naopak, zcela zásadní je posuzovat celou tuto škálu aktivit jako jeden celek a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem týkajícím se Metodiky.

12.14 Metodika je konkrétní úpravou svého druhu (např. stanovení hodnoty zmařeného lidského života, stanovení procentuální hodnoty, skrze kterou je třeba zohlednit výjimečné okolnosti, jako je např. věk či ztráta skutečně výjimečně lepší budoucnosti). **Zapojení soudní moci nebylo v tomto ohledu standardní.** K argumentu, že soudci se běžně podílejí na tvorbě právních předpisů, pak lze dodat, že na rozdíl od Metodiky je u právního předpisu podíl soudce na této aktivitě předem „limitován“ tím, že návrh právního předpisu následně vejde do legislativní rozpravy a bude muset obstát v legislativním procesu, kde bude podroben hodnocení z různých úhlů pohledu a s ohledem na různé dotčené zájmy. Soudce, který se podílí na přípravě právního předpisu, nemá ve svých rukou moc ovlivnit výslednou podobu právního předpisu. V případě Metodiky bylo předem zřejmé, že bude přijata v takové podobě, na jaké se shodnou sami tvůrci.

12.15 Soudci, kteří se v užším kruhu podíleli na tvorbě Metodiky, připustili, aby se přímo v textu Metodiky hovořilo o tom, že se jedná o Metodiku Nejvyššího soudu. Dokonce přímo v textu Metodiky předem počítali se zřízením nového znaleckého odvětví a povinného školení znalců. I na nich tak leží díl odpovědnosti za vznik nového znaleckého odvětví, jakkoliv samotné promítnutí znaleckého odvětví do vyhlášky „jde za“ Ministerstvem spravedlnosti. Pokud se soudci Nejvyššího soudu do projektu přípravy Metodiky zapojili, měli důsledně dbát na její nezávaznost a neměli mu propůjčovat autoritu Nejvyššího soudu. Rovněž si měli být vědomi toho, že se jedná o materiál určité omezené skupiny zapojených subjektů, ke které se v daném okamžiku ještě nemohly vyjádřit některé dotčené skupiny (zejména zástupci poškozených).

12.16 Soudce je při všech svých činnostech vázán jen zákonem a jeho hlavním posláním je nezávislé a nestranné rozhodování konkrétních soudních věcí. V jakékoliv své mimosoudní činnosti by si měl být vědom mezí, v nichž se jako soudce může pohybovat, a měl by být obezřetný a zdrženlivý. Ještě větší zdrženlivost je třeba žádat od soudců specializovaných senátů Nejvyššího soudu. Patří bezesporu k nejvěším kapacitám na konkrétní právní otázky. S ohledem na možnost věnovat se v soudním rozhodování úzce vymezeným oblastem koncentrují ve svých rukou velký vliv nad danou právní oblastí. Chtějí-li tento vliv ještě dále posilovat mimo soudní síň, měli by své zapojení do takové aktivity velmi pečlivě a kriticky zvažovat.

12.17 Ombudsman ve své Zprávě správně pokládá následující otázky, které prostupují celým projektem Metodiky, a na něž v podstatě každá svéprávná osoba s rozumem průměrného člověka (srov. § 4 odst. 1 občanského zákoníku) musí dospět k odpovědi: „nepřijatelné“:

12.17.1 Je přijatelné, že tentýž soudce vydává spolu s představiteli daného soukromého subjektu odborné právní publikace, v nichž prezentuje Metodiku jako doporučení Nejvyššího soudu k aplikaci „zásad slušnosti“, ač si měl být vědom toho, že se nejedná o materiál Nejvyššího soudu?

12.17.2 A je přijatelné, aby k tomu všemu soudce působil v orgánech společnosti (Akademie medicínského práva) personálně provázané se soukromým subjektem, jenž je podle smlouvy autorem Metodiky (Společnost medicínského práva) a který je propojený s provozovateli webových domén určených k výpočtu výše újmy dle Metodiky?

12.18 Ombudsman považuje za varovný signál, že na straně vedení Nejvyššího soudu nezaznamenal potřebnou míru sebereflexe a ochoty zabývat se uvedenými aktivitami soudců. Stejnou pasivitu bylo možno zaznamenat i ze strany Ministerstva spravedlnosti. Pro zákonodárce tak vyvstává otázka, jak podobné situace řešit, pokud selhává státní správa soudů.

V.

I. Obecné soudy jsou via facti rozhodovací praxí Nejvyššího soudu nuceny podřídit se Metodice.

II. Metodika de facto představuje komerční projekt dokonce s participací některých soudců i Nejvyššího soudu, který v dějinách československé ani české justice nemá – z hlediska negativního dosahu vůči principům právního státu - obdoby.

III. Metodika obsahuje mj. nepravdivé údaje ve vztahu k Nejvyššímu soudu, jehož dosavadní – předchozí i nynější – vedení flagrantně přehlíží protiprávní stav nastolený prosazováním tohoto materiálu v soudní praxi.

IV. Metodika při nečinnosti Nejvyššího soudu i Ministerstva spravedlnosti uvádí její uživatele v zásadní omyl, že se jedná o materiál Nejvyššího soudu, ačkoliv Nejvyšší soud není jeho autorem ani mu nesvědčí žádný právní titul ke změnám v obsahu tohoto materiálu.

V. Metodika existuje ve dvou verzích - „sbírkové“ a „elektronické“, jejichž autorem není Nejvyšší soud ani civilní kolegium Nejvyššího soudu, přičemž „elektronická“ verze Metodiky je neznámou skupinou fyzických osob kabinetním způsobem nepravdělně aktualizována, přičemž stran odkazů „elektronická“ verze odkazuje na publikovanou „sbírkovou“ verzi Metodiky, kterýžto vědomě vytvářený zmatečný stav dosud blíže neobjasněnou skupinou fyzických osob ve své rozhodovací praxi nepostřehl ani Ústavní soud, což jen podtrhuje záludnost celého projektu.

VI. U soudců (především soudního oddělení 25 Cdo) Nejvyššího soudu, kteří se spolupodíleli na prosazování Metodiky a na s tím spojených komerčních aktivitách, je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti, a to se zřetelem na jejich poměr k věci.

VII. U soudce Ústavního soudu prof. JUDr. Pavla Šámala, Ph.D. je tu rovněž – ve vztahu k Metodice - důvod pochybovat o jeho nepodjatosti, a to pro jeho poměr k věci, neboť jmenovaný v předchozí době byl předsedou Nejvyššího soudu a nese svůj díl odpovědnosti na tom, že jako předseda Nejvyššího soudu připustil existenci publikování Metodiky na webu Nejvyššího soudu, která ovšem není dílem Nejvyššího soudu a obsahuje celou řadu nepravdivých informací, které v dobré víře nadále přijímá soudní praxe, maje za to, že Metodika je dílem Nejvyššího soudu.]

13. Rozhodovací praxe je v důsledku kritizované části § 2958 o. z. a dosavadního postupu ze strany Nejvyššího soudu (jeho vedení, soudců specializovaného senátu 25 Cdo) v zásadě nucena při rozhodování vycházet z Metodiky, čímž nemůže být docíleno principů předvídatelnosti práva, právní jistoty a předvídatelného soudního rozhodování. V tomto směru navrhovatel spatřuje následující problematické body:

13.1 Dne 30. 12. 2013 uzavřelo Ministerstvo spravedlnosti smlouvu o koordinaci expertní činnosti a zpracování Metodiky podle § 51 obč. zák. se Společností medicínského práva.

13.2 Dne 31. 3. 2014 Společnost medicínského práva (protokolárně) předala Ministerstvu spravedlnosti zpracované dílo s názvem: „*Metodická pomůcka výpočtu peněžité náhrady za újmu způsobenou ublížením na zdraví, a to co do nároků vyvažující bolesti a ztížení společenského uplatnění.*“ Předáním Metodiky se Společnost medicínského práva zavázala poskytnout Ministerstvu spravedlnosti neomezenou a bezplatnou nevýhradní licenci k užití práv duševního vlastnictví k Metodice včetně možnosti zcela nebo zčásti poskytnout třetí osobě oprávnění tvořící součást licence. Obě strany smlouvy se zavázaly, že danou Metodiku bez omezení zpřístupní veřejnosti, přičemž za takové zpřístupnění se podle smlouvy považuje např. publikace na webovém portálu Ministerstva spravedlnosti (<http://portal.justice.cz>). Za provedené činnosti se Ministerstvo spravedlnosti zavázalo uhradit Společnosti medicínského práva úplatu ve výši 350 900 Kč, která podle mého zjištění byla posléze této společnosti skutečně zaplacena.

13.3 K uveřejnění Metodiky došlo dne 14. 4. 2014 nikoliv na stránkách Ministerstva spravedlnosti, ale na stránkách Nejvyššího soudu. Metodika zde byla prezentována jako Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z., ačkoliv Nejvyšší soud žádný takový materiál nevypracoval a ani de lege lata vypracovat nemohl (nejednalo se o zpracování stanoviska podle zákona o soudech, ani o publikování rozhodnutí NS či jiného soudu). **Metodika – publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 63/2014 - obsahuje nepravdivé údaje o jejím autorství, které je nesprávně přisuzováno Nejvyššímu soudu, a na několika místech pak doslova mate uživatele textu tohoto materiálu např. i v tom směru, že:**

13.3.1 Nejvyšší soud vyzývá soudce ke studiu Metodiky, k účasti na školicích akcích a žádá o sdělování zkušeností s praktickým využitím Metodiky, aby mohla být případně doplňována či zpřesňována, ačkoliv Nejvyšší soud (ať již snad prostřednictvím svého vedení či civilního anebo trestního kolegia) žádnou takovou výzvu neučinil.

13.3.2 Nejvyšší soud doporučuje soudům, aby Metodiku při rozhodování ve sporech o náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. využívaly a aby v rozhodnutích

zdůvodnily svůj postup podle pravidel v ní nastavených, ačkoliv Nejvyšší soud takové doporučení nikdy neučinil a ani by takové doporučení de lege lata učinit nemohl¹.

13.3.3 Civilní kolegium Nejvyššího soudu dne 12. 3. 2014 přijalo doporučení, aby při aplikaci § 2958 o. z. byla používána Metodika Nejvyššího soudu, ačkoliv uvedené kolegium žádné takové doporučení nepřijalo a ani de lege lata přijmout nemohlo.

13.3.4 Termíny a místo konání školení a zkoušek se budou zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup na webových stránkách www.skoleniznalcu, ačkoliv tyto stránky jsou již několik let nefunkční [držitelem této domény byla svého času (v té době trestně stíhaná) fyzická osoba, které procházela v orgánu Akademie medicínského práva, obecně prospěšné společnosti, kde byli svého času činní i dva soudci Nejvyššího soudu], což je v přímém rozporu s čl. 1 bodem 1.3 koordinační smlouvy (viz ad 1).

ak*

13.3.5 Znalecké posudky budou zpracovány na webovém rozhraní (www.zuzeni.cz), které bude vytvořeno za účelem technické podpory a garance správnosti výpočtu, ačkoliv tyto stránky (jež byly skutečně vytvořeny) jsou již několik let nefunkční a navíc byly zpřístupněny soudním znalcům pouze za úplatu (srov. zde: <https://web.archive.org/web/20200221082441/https://www.zuzeni.cz/>), což je v přímém rozporu s čl. 1 bodem 1.3 koordinační smlouvy.

13.3.6 Metodika byla následně zveřejněna ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též „Sbírka“), přičemž v původním textu otiskované Metodiky bylo uvedeno, že civilní kolegium Nejvyššího soudu přijalo dne 12. 3. 2014 doporučení, aby při aplikaci § 2958 o. z. byla používána „Metodika Nejvyššího soudu“. Na základě podnětu tehdejšího člena civilního kolegia JUDr. Pavla Vrchy byla následně provedena oprava ve Sbírce (spolu s redakční změnou), v níž byly oproti sbírkovému znění realizovány další změny v tomto materiálu. Především oprava směřovala k tomu, že civilní kolegium Metodiku „nedoporučilo“, nýbrž (tento materiál) vzalo toliko na vědomí (což jinými slovy řečeno znamená, že civilní kolegium se s tímto materiálem, který Nejvyšší soud nevypracoval, pouze seznámilo).²

¹ Nejvyšší soud sice v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 2207/2020 uvádí, že: „z povahy věci není soudce povinen použít právě tuto metodiku vykladu“, avšak nijak již nevsvětluje, jak si má tedy interpret jejího textu „přebrat“ pasáže o tom, že civilní kolegium tuto Metodiku doporučuje ačkoliv takové usnesení civilní kolegium na žádném ze svých zasedání nepřijalo. To vše při faktu, že předseda senátu 25 Cdo JUDr. Petr Vojtek již v roce 2014 prezentoval např. na IDNES zcela jiný právní názor, který tehdejší redaktorka Hana Válková formulovala následovně: „Metodika má jen doporučující charakter, podle Vojtka by ji však soudy měly respektovat. Jednak proto, že s nimi byla projednána, a pak také proto, že se jí bude řídit Nejvyšší soud. Hrozí tedy, že když ji soudy nezhlední, jejich rozhodování následně Nejvyšší soud zruší.“ (in https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cena-lidskeho-zivota-je-10-milionu.A140414_131414_domaci_hv).

² Podle čl. 40 odst. 1 Jednacího řádu Nejvyššího soudu vydávání Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek řídí předseda NS prostřednictvím redakční rady Sbírky, jejímž je předsedou, ovšem podle odst. 2 téhož čl. může předseda Nejvyššího soudu činností týkající Sbírky pověřit místopředsedu Nejvyššího soudu, který se tímto stává předsedou redakční rady. V době, kdy byla v rozporu se zákonem o soudech a soudcích (a pochopitelně též i v rozporu s Jednacím řádem Nejvyššího soudu), publikována Metodika a poté její redakční oprava, bylo složení redakční rady Sbírky následující: (místopředseda Nejvyššího soudu) JUDr. Roman Fiala (předseda redakční rady sbírky) a členové: JUDr. Antonín Drašík, JUDr. Václav Duda, JUDr. Věra Kůrková, JUDr. Zdeněk Krčmář a JUDr. Robert Waltr. Právě dr. Waltr byl v tu dobu členem soudního oddělení č. 25, které se spolupodílelo, respektive někreji jeho soudci na tvorbě Metodiky. Nikoliv tedy tehdejší předsedkyně Nejvyššího soudu JUDr. Iva Brožová, nýbrž tehdejší místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala coby předseda redakční rady Sbírky měl upozornit členy redakční rady na nepatřičnost publikovat Metodiku coby soukromoprávní dokument ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, což z žádného podkladového materiálu, ale ani z pozdějšího vyjádření jmenovaného nelze dovodit. Ani žádný z členů redakční rady Sbírky se nevymezil vůči publikování Metodiky v uvedené Sbírce, ačkoliv celá redakční rada věděla, že žádný soukromoprávní materiál podle zákona nelze v této Sbírce publikovat a že stane-li se tak, dojde nejen k porušení zákona o soudech a soudcích, ale k marení odborné i laické veřejnosti, která s publikací takového materiálu v této Sbírce bude spojovat vysokou informační relevanci a v daném případě nesprávné i autorství

13.4. Krátce před „předáním“ Metodiky Ministerstvu spravedlnosti založila Společnost medicínského práva (tehdy občanské sdružení) Akademii medicínského práva, obecně prospěšnou společnost, jejímž předmětem bylo mj. poskytování poradenských a konzultačních služeb v medicínském právu a zpracování odborných studií a oponentních studií v medicínském právu.³ Je pak zdrcujícím zjištěním, že ke dni předložení Metodiky při zasedání civilního kolegia byli v Akademii medicínského práva činní dva soudci Nejvyššího soudu (JUDr. Petr Vojtek jako předseda správní rady od 28. ledna 2014 do 13. února 2016, který zjevně na tuto funkci rezignoval na základě tehdejší kritiky JUDr. Pavla Vrchy, že jeho působení v této funkci není slučitelné s výkonem funkce Nejvyššího soudu, a JUDr. František Púry, Ph.D. od 28. 4. 2014, nynější předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu). JUDr. František Púry, Ph.D. je podle veřejně dostupných informací členem správní rady uvedené společnosti i nadále.⁴ Předsedou dozorčí rady uvedené společnosti byl ještě v roce 2020 také JUDr. MUDr. R. Ž., Ph.D., MBA, který byl prakticky krátce po „vzniku“ Metodiky trestně stíhán (viz info např. zde: https://www.lidovky.cz/domov/posledni-obvineny-kvuli-homolce-expert-na-medicinske-pravo.A150402_163359_ln_domov_ogo).⁵ Kromě toho součástí těchto aktivit byl i shora již

Nejvyššího soudu k tomuto cizímu dílu. Navíc v situaci, kdy redakční rada Sbírký přistoupila posléze k vydání tiskové opravy (viz poznámky shora), aniž by v rámci této redakční opravy zajistila zjednaní nápravy, tj. že Metodika není dílem Nejvyššího soudu. Kromě toho redakční rada Sbírký rozhodla o publikování Metodiky ve Sbírce podle stavu k 30. 6. 2014, ačkoliv věděla, že dne 12. 3. 2014 byla civilnímu kolegiu Nejvyšším soudem předložena dr. Vojtkem (předsedou senátu 25 Cdo) pouze rozpracovaná verze Metodiky s odůvodněním, že: „materiál se dokončuje, předpokládám, že během března budeme mít finální podobu tohoto materiálu“ a že vzhledem i k této skutečnosti k návrhu tehdejšího předsedy civilního kolegia dr. Ištvaníka nakonec civilní kolegium uvedený (pouze) rozpracovaný materiál pouze vzalo na vědomí. Jinými slovy řečeno, což je velmi vážné zjištění, redakční rada Sbírký rozhodla o publikaci Metodiky pod č. 63/2014 ve stavu jejího zpracování ke dni 30. 6. 2014, kterýžto materiál objektivně civilní kolegium nemohlo vzít ani na vědomí, neboť na svém zasedání dne 12. 3. 2014 vzalo na vědomí toliko rozpracovanou verzi Metodiky ke dni 12. 3. 2014. Při znalosti těchto okolností je pak zcela nepochopitelné, že tehdejší, ale posléze i nové vedení Nejvyššího soudu nepřijalo okamžitě příslušné opatření ke zjednaní nápravy, aby zamezilo materiálu odborné i laické veřejnosti o tom, že civilní kolegium podle Metodiky doporučuje tento materiál k aplikaci podle § 2958 o. z., případně že civilní kolegium na svém zasedání dne 12. 3. 2014 takový materiál vzalo na vědomí, což nemá oporu ve shora popsáném a doložitelném stavu věci.

³ Akademie medicínského práva byla podle informací na www.medicalaw.cz (alespoň ke konci roku 2019 byly tyto informace ještě veřejně dostupné, nyní lze na tyto internetové stránky nahlížet pouze přes internetový archiv – viz <https://web.archive.org/web/20180902001450/https://www.medicalaw.cz/medicalaw>) považována za „partnerský subjekt“. Přitom projekt „Medicalaw“ byl podle shora označeného zdroje prezentován jako: „Unikátní projekt Společnosti medicínského práva o. s. připravovaný ve spolupráci se zkušenějšími advokáty, dlouhodobě se věnujícími poskytování právních služeb v oblasti medicínského práva, určený pro poskytovatele zdravotních služeb, poskytující jak ústavní, tak ambulantní zdravotní péči. Zahnuje různé možnosti spolupráce při řešení důležitých kauz, přes nastavení vnitřního právního prostředí poskytovatele zdravotních služeb až po kompletní právní a konzultační služby včetně edukace jednotlivých zaměstnanců poskytovatele zdravotních služeb.“ Dále se na uvedených stránkách uvádí: „Co je smyslem medicalaw? Prevence rizik souvisejících s poskytováním zdravotních služeb, účelné řešení případně již vzniklé právní odpovědnosti včetně možnosti mimosoudního vyřešení věci (narovnání), a to i ve spolupráci s pojistiteli. MEDICALAW chce být spolehlivou oporou poskytovatele zdravotních služeb a jednotlivé zdravotnické pracovníky v komplikovaném a nenástele se měnícím systému českého medicínského práva.“

⁴ Podle zakládací smlouvy Akademie medicínského práva o. p. s. správní rada je orgánem společnosti, který dohlíží na zachování účelu, k němuž byla společnost založena a dbá o řádné hospodaření s majetkem společnosti. A jelikož mezi „služby“ Akademie medicínského práva o. p. s. náleží mj. poskytování poradenských a konzultačních služeb v medicínském právu či zpracování odborných studií a oponentních studií v medicínském právu, pak výše uvedenému je třeba rozumět tak, že uvedený soudce Nejvyššího soudu na straně jedné má vykonávat soudcovskou funkci, a na straně druhé – v rámci svých mimosoudních aktivit – má vykonávat činnosti shora již vymezené, které ovšem s výkonem funkce nejsou objektivně slučitelné, protože se týkají téže agendy, kterou daný soudce v rámci své dovolací agendy rozhoduje, tedy i problematiku týkající se Metodiky. Jinak vyjádřeno, soudce nemůže ve svém „volnu“ fungovat ve společnosti poskytující právní poradenství a v pracovní době zase vykonávat funkci soudce a rozhodovat ve věcech z téže oblasti, kterou se má zabývat v rámci „výkonu své funkce“ v obecně prospěšné společnosti. V demokratickém právním státě něco takového prostě přípustné není.

⁵ Z usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 10. 2015, sp. zn. IV. ÚS 1912/15 mj. vyplývá, že usnesením policejního orgánu ze dne 31. 3. 2015 bylo pod sp. zn. OKFK-1626/TČ-2015-251102, zahájeno trestní stíhání mj. JUDr. MUDr.

zmíněný projekt Medicalaw spočívající v poskytování právního poradenství v oblasti mj. medicínského práva.

13.5 Při šetření ve věci Metodiky ombudsman požádal dotčené subjekty o vyjádření, která posléze zreferoval ve své Zprávě o šetření ve věci Metodiky⁶ (dále též „Zpráva“). Z této Zprávy tak mj. vyplývá, že autorem Metodiky podle Ministerstva spravedlnosti je Společnost medicínského práva a že (shora již zmíněná) koordinační smlouva opravňuje Ministerstvo spravedlnosti ke změnám, úpravám a doplněním Metodiky. K dotazu ombudsmana se Ministerstvo spravedlnosti nedokázalo vyjádřit mj. k tomu, proč bylo v souvislosti s Metodikou zřízeno placené rozhraní www.ztizeni.cz, ani k tomu, kdo byl či je provozovatelem této domény a příjemcem zisku z jejího provozování, ani proč pomůcka nebyla přístupná široké veřejnosti a bezplatně, tak jak vyžadovala koordinační smlouva.

13.6 Právní chaos spojený s Metodikou, která v textu obsahuje nepravdivé formulace o tom, že jde o Metodiku Nejvyššího soudu, je způsobený také tím, že **existují** – jak již shora bylo uvedeno – **dvě obsahově rozdílné verze Metodiky**. **První verze Metodiky** byla v důsledku excesu v rozporu s platnou právní úpravou **publikována pod sp. zn. Cpjn 63/2014 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek**, a to **pod označením „Druh: Stanovisko“** (viz https://vrcha.webnode.cz/_files/200000356-35dfb35dfd/Metodika%20-%20druh%20-%20stanovisko.pdf), což mate uživatele textu v tom směru, že se domnívají, že čtou Metodiku coby stanovisko Nejvyššího soudu, ačkoliv tomu tak není. Tato „sbírková verze Metodiky“ pak obsahuje mj. odkazy na zcela jiné webové stránky ohledně např. školení znalců či výpočtu náhrady, než její **druhá „internetová verze“ publikovaná na webu Nejvyššího soudu**. Tak např. „sbírková verze Metodiky“ (publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 63/2014), v části „D. Technická část“ obsahuje následující (třetí) odstavce: „*Termíny a místo konání školení a zkoušek se budou zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup na webových stránkách* (nyní rovněž již nefunkčních) www.skoleniznalcu.cz“. Držitelem této domény byl do své smrti (

nepravomocně odsouzený (ve známé trestní kauze jedné pražské nemocnice) JUDr. MUDr. R. Ž., Ph.D., MBA, který byl současně jediným společníkem a jednatelem společnosti Kongres medicínského práva, s. r. o., jež je na posledně uvedených webových stránkách označována jako provozovatel školení znalců (web.archive.org/web/20201030195359/www.skoleniznalcu.cz/kontakt). Nejvyšší soud dokonce svého času na svých internetových stránkách (než postupně docházelo k různým změnám obsahu Metodiky publikované na internetových stránkách NS www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacicinnost~Metodikak%3F2958o.z.?Open&area=Rozhodovac%C3%AD%20%C4%8Dinnost&grp=Metodika%20k%20%C2%A7%202958%20o.z.&lng=, a stále ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 63/2014), odkazoval stran školení znalců na webové stránky, jejichž provozovatelem v tu dobu byla již shora zmíněná společnost, jejímž jediným společníkem a jednatelem byla v předmětnou dobu rovněž shora již zmíněná nepravomocně odsouzená fyzická osoba v závažné trestní kauze. Posléze pak na webových stránkách Nejvyššího soudu docházelo k různým formulačním změnám v textu Metodiky, aniž by bylo zdůvodněno, z příkazu koho a na základě jakého právního titulu (neboť Metodika není dílem Nejvyššího soudu) byly a kým konkrétně činěny zásahy do tohoto díla, které je takto neustále excesivně šířeno na webových stránkách Nejvyššího soudu. **Aktuálně jsou na webu Nejvyššího soudu publikovány dvě verze Metodiky**. Tzv. sbírková verze Metodiky je publikována na webu Nejvyššího soudu zde: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns_web.nsf/WebSearch/126C53EE10501D1CEC12580D50040C640?openDocument&Highlight=0,null, přičemž tzv. internetová verze Metodiky je

R. Ž., Ph.D., pro účastenství ve formě pomoci k trestnému činu plerichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. ve spojení s § 128a odst. 1, odst. 2 písm. a), b) tr. zák.

⁶ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edu/9252>

rovněž na webu Nejvyššího soudu publikována zde: [https://www.nsouid.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/2F2F543470BD495FC125884100391D3C6/\\$filc/D%20-%20Technick%C3%A11%20%C4%8D%C3%A1st%202022.pdf](https://www.nsouid.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/2F2F543470BD495FC125884100391D3C6/$filc/D%20-%20Technick%C3%A11%20%C4%8D%C3%A1st%202022.pdf). Navrhovatel opětovně zdůrazňuje, že internetová verze Metodiky byla kabinetním způsobem (aniž by bylo známo, kdo takové zásahy do jejího textu vlastně činí a na základě jakého právního důvodu) neustále měněna, takže v současné době odkazy na webové stránky (např. týkající se školení znalců a výpočtové aplikace) v uvedených dvou verzích Metodiky jsou odlišné. Lze spekulovat o tom, proč došlo ke změně těchto odkazů ve druhé internetové verzi Metodiky, nicméně faktem je, že neexistuje žádné zdůvodnění této změny.

13.7 Odkazuje-li proto Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 24. 2. 2022, sp. zn. 25 Cdo 2207/2020, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 7/2023, na Metodiku publikovanou pod č. 63/2014 Sbírky rozhodnutí a stanovisek, pak je jím odkazováno mj. na již nefunkční webové stránky a na nepravdivý text Metodiky mj. o tom, že civilní kolegium Nejvyššího soudu doporučuje soudům, aby z tohoto materiálu při rozhodování vycházely. Na tomto místě je nezbytné opětovně zdůraznit, že žádné takové usnesení civilní kolegium Nejvyššího soudu nepřijalo a podle stávající právní úpravy by ani přijmout nemohlo, neboť nelze tímto způsobem doporučovat soukromoprávní materiál, i kdyby na něm do jisté míry (při jeho přípravě) participovali soudci i Nejvyššího soudu.

13.8 V návaznosti na učiněná zjištění ombudsman ve své Zprávě mj. uvádí, že: „*Samostatný a podrobný rozbor by si podle mého názoru žádaly okolnosti, které vedly k uveřejnění textu Metodiky ve Sbírce Nejvyššího soudu, navíc přírodně s mylnou přírodní informací, že Metodika je doporučením občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu jako instituce, a to zcela jednoznačně v rozporu s právní úpravou platnou pro vedení Sbírky Nejvyššího soudu a její účel. Bývalý předseda Nejvyššího soudu (roz. nyní ústavní soudce prof. Pavel Šámal) mi však k okolnostem a osobní odpovědnosti za uveřejnění ve Sbírce nebyl schopen poskytnout více informací. Překvapuje mě, že vedení Nejvyššího soudu se touto otázkou tehdy nezabývalo.*“

VI.

14. Stávající stav ohledně Metodiky je neúnosný, lékařskou obcí neakceptovatelný (srov. např. závěry odborné lékařské veřejnosti zde: <https://vrcha.webnode.cz/news/zapis-z-iednani-z-kularcho-stolu-ohledne-metodiky/>, nebo in <http://www.bulletin-advokacie.cz/aktualni-prakticke-poznamky-k-aplikacni-praxi-tzv.-metodiky-ns-ke-stanoveni-nahrady-nemajetkove-ujmy-na-zdravi-z-pohledu-znalce-a-znalecke-cinnosti?browser=full>) a vyžaduje si legislativní zásah. Metodika nemůže obcházet zákonodárce tím, že si komerčně propojená skupina subjektů (včetně některých soudců dokonce Nejvyššího soudu) určí jakási pravidla pro poskytování náhrad v dané materii, nepravdivě prohlásí, že jde o materiál Nejvyššího soudu a v součinnosti s některými vrcholovými soudci se realizují povážlivé činnosti, které narušují nezávislost a nestrannost těchto soudců při rozhodování v této materii. V důsledku souběhu těchto negativních okolností úprava obsažená v § 2958 o. z. je v rozporu s principem předvídatelnosti práva, jakož i v rozporu s principem právní jistoty.

15. Vzhledem k tomu, že Metodika coby zjevně komerční produkt nemůže vést k jednotnosti rozhodovací praxe, neboť již v samém základu obsahuje nepravdivou informaci o svém autorství a „dokonale“ tím mate odbornou i laickou veřejnost, jeví se nezbytné přistoupit k novelizaci ustanovení § 2958 o. z., která by mohla odstranit stávající výkladové a aplikační potíže a doslova odstříhnout komerční pozadí a excesivní chování některých vrcholových soudců, jež se na této blamáži již několik let podílejí.

16. V dubnu loňského roku byl soudcům (pod sp. zn. Tpjn 4/2022) rozeslán materiál z NS nazvaný „*Sbrnutí rozhodovací činnosti českých soudů na trestním úseku – rozhodování v adhezním řízení o*

nárocích na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestnou činností“, které zpracovalo Oddělení dokumentace a analytiky judikatury České republiky Nejvyššího soudu. Za zadavatele k vypracování tohoto materiálu Oddělení dokumentace a analytiky judikatury České republiky uvádí JUDr. Františka Púryho, Ph.D., předsedu trestního kolegia Nejvyššího soudu, a dále JUDr. Petra Vojtka, předsedu senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

17. V předloženém materiálu je na mnoha místech zpracovateli nesprávně označován materiál – Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z. – jako „*Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z.*“, ačkoliv právníkům z Oddělení dokumentace a analytiky judikatury České republiky Nejvyššího soudu, stejně jako vedení Nejvyššího soudu, předsedům trestního a občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, respektive všem soudcům Nejvyššího soudu je známo, že Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z. není dílem vytvořeným Nejvyšším soudem. Tím ovšem dochází k opakovanému úmyslnému uvádění nepravdivého údaje o autorství Metodiky a vedení Nejvyššího soudu, stejně jako předsedové jeho kolegií v materiálech distribuovaných soudům nadále prohlubují nesoulad mezi právním stavem a stavem faktickým ohledně Metodiky.

18. V situaci, kdy je opakovaně soudcům, kteří potencionálně mají rozhodovat v jednotlivých případech o poskytování náhrad za nemajetkovou újmu podle § 2958 o. z. a mají zvažovat o postupu podle Metodiky, Nejvyšším soudem předkládán materiál, v němž se opět nesprávně uvádí, že Metodika je materiálem Nejvyššího soudu, z čehož se pak odvíjí předpoklad jeho aplikace v rozhodovací činnosti soudů, je nezbytné okamžitě přijmout účinná opatření k tomu, aby pro futuro nedocházelo k dalšímu matení odborné i laické veřejnosti v tom směru, že Metodika je dílem Nejvyššího soudu, čemuž je pak v právní (soudní) praxi de facto přikládán význam s relevancí blížící se stanovisku Nejvyššího soudu, na což ostatně i sám ombudsman ve své Zprávě rovněž upozorňuje.

19. Nepochybně jisté nápravy by mohlo být učiněno ze strany Ministerstva spravedlnosti, k čemuž by nepřímo mohlo dojít i tím, že Ministerstvo spravedlnosti ve vazbě na práva, jež mu náleží z koordinační smlouvy, by zveřejnilo a rozeslalo všem soudům informaci o tom, že Metodika nebyla vypracována Nejvyšším soudem, tj. že Nejvyšší soud není autorem Metodiky, kterážto relevantní okolnost by měla být v právní (soudní) praxi reflektována, a že v materiálu poznačovaném jako Metodika jsou nesprávně uváděny informace o tom, že jeho autorem je Nejvyšší soud. Za dané situace je i v důsledku tohoto zásadního defektu Metodika zcela nepoužitelná, ať v její „sbírkové“ či „elektronické“ formě.

20. Legislativní nápravy by pak podle navrhovatele mohlo být dosaženo např. tím způsobem, že by ustanovení § 2958 ve větě druhé o. z. bylo novelizováno následovně:

„Ustanovení § 2958 se ve větě druhé o. z. mění takto:

„Soudy stanoví výši náhrady podle zásad slušnosti; Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou nejnižší přípustnou výši pro poskytování náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění, a určování nejnižší přípustné výše v jednotlivých případech.“

21. Navrhovaným řešením by konečně došlo k tomu, že by se lékařská obec primárně v součinnosti s Českou lékařskou komorou a za legislativní participace Ministerstva zdravotnictví podílela na zpracování předmětné vyhlášky, jež by – oproti zrušené vyhlášce č. 440/2001 Sb. – stanovila základní, respektive nejnižší výši pro poskytování předmětných náhrad s tím, že soudy

by podle § 2958 o. z. rozhodovaly podle zásad slušnosti, přičemž by své úvahy odvíjely od základu stanoveného předmětnou vyhláškou. Tímto řešením by současně bylo učiněno zadost i dosavadní judikatuře Ústavního soudu, která opakovaně upozorňovala na to, že nelze poskytování náhrad v dané materii řešit formou nějakých (metodických) tabulek atd., nýbrž že v každém jednotlivém případě soudy musejí vycházet ze zjištěných (jedinečných) skutkových okolností daného případu. Neshledají-li soudy nezbytnost poskytnutí vyšší náhrady, než bude coby základ stanovena vyhláškou (bolestné a ztížení společenského uplatnění), pak náhradu přisoudí právě podle této vyhlášky, respektive s ohledem na odborné posouzení pro rozhodnutí zásadně významných okolností znalcem z odvětví zdravotnictví, který s ohledem na svou specializaci bude povolán k takovéto znalecké verifikaci.

22. Oproti dosavadnímu stavu, kdy komerčně obsahově nesourodá Metodika (viz její dvě verze a excesy spojené s jejím vznikem, výkladem a aplikací, to vše při povážlivém fungování některých soudců Nejvyššího soudu) představuje nadále nepoužitelný materiál, jeví se přijetí vyhlášky stanovící základní výši pro poskytování náhrad vhodným legislativním řešením, které by zcela jistě soudům usnadnilo rozhodování potud, že napříště by měly k dispozici relevantní odborný základ, z něž by mohly vycházet při rozhodování podobných sporů, aniž by musely vycházet z pochybně zpracovaného materiálu, který byl mj. podroben ostré kritice ze strany ombudsmana a lékařské odborné veřejnosti.

22. Inspirací stran řešení problematiky výkladu a aplikace § 2958 o. z. necht' je do určité míry zrealizovaná novelizace nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Není žádného racionálního důvodu, proč nejít obdobnou cestou, NB v situaci, kdy dosavadní dvě verze Metodiky jsou natolik stíženy shora vyloženými defekty. **Není přitom žádného racionálního podkladu k tomu, aby (nejen) nalézací soudce při rozhodování sporů v oblasti reglementace dle § 2958 o. z. za stávajícího právního stavu vycházel z oné Metodiky, respektive z její první „sbírkové“ či druhé „internetové“ verze, když v tomto případě rozhodnutí, jež vycházejí či poukazují na tuto Metodiku, postrádají smysluplné nosné důvody, a proto taková rozhodnutí lze stěžít v rozhodovací praxi (při odpovědném přístupu k řešení problémů tohoto druhu) reflektovat.**

VII.

[Reflexe dosavadní judikatury Ústavního soudu]

23. Navrhovatel si uvědomuje, že Ústavní soud v předchozí době se již opakovaně vyjádřil k § 2958 o. z. a i k Metodice, nicméně má za to, že sám Ústavní soud při své rozhodovací praxi nezohlednil shora již vyložené argumenty, které z Metodiky nečiní „pouhý“ podpůrný metodický materiál, nýbrž které prokazují, že **Metodika ve skutečnosti měla a podle snahy jejich prosazovatelů má stále plnit funkci jakéhosi fakticky závazného materiálu, bez něhož aplikace § 2958 o. z. je prakticky nemožná.** K tomu si navrhovatel dovoluje uvést následující:

23.1 Sám Ústavní soud v aktuálním nálezu ze dne 8. 3. 2023, sp. zn. I. ÚS 1010/22 připouští, že bez určitého podpůrného materiálu je aplikace náhrad nemajetkových újem podle § 2958 o. z. prakticky nemožná. V návaznosti na to pak jako podpůrný materiál připouští Metodiku, pakliže v bodě 21. uvádí: „*Aby byla rozhodovací praxe obecných soudů předvídatelná, účastníkům srozumitelná a důvěru v justici vzbuzující, je nezbytné při rozhodování vycházet z určitých jednotlivých kritérií, která je však třeba podle konkrétních okolností daného případu dále přizpůsobovat...*“ Rovněž v nálezu sp. z. IV. ÚS 2578/19 (bod 25) Ústavní soud uvádí, že: „*pracují-li obecné soudy s ‚metodikou‘ Nejvyššího soudu...jako s pouhým základem ro výpočet odčinění imateriální újmy...a zvažují-li pečlivě, zda konkrétní případ neodůvodňuje odchylku od základu...pak dostojí ústavněprávním požadavkům spravedlivého rozhodnutí ve věci a neposkytnují Ústavnímu soudu důvod k zásahu...*“ Cožpak základem výkladu § 2958 o. z. může být

materiál, v němž se nepravdivě uvádí, že jde o materiál Nejvyššího soudu? Cožpak základem výkladu § 2958 o. z. může být materiál, který existuje ve dvou obsahově odlišných verzích? Na tyto otázky doposud Ústavní soud neodpověděl a návrhové proto záměrně i na tyto aspekty problému poukazuje.

23.2 Ústavní soud naposledy ve věci sp. zn. I. ÚS 1010/22 (bod č. 25) připouští, že: „*Metodika má sloužit předvídatelnosti rozhodovací praxe (a především jako vodítko pro možnost mimosoudního vyrovnání) v případech, kdy se poškození domáhají odčinění nemajetkové újmy na zdraví i podle § 2958 občanského zákoníku, tj. peněžité náhrady za vytrpěné bolesti a případně i ztlížení společenského uplatnění, vznikla-li poškozením zdraví i překážka lepší budoucnosti...*“ Navrhovatel pokládá (řečnickou) otázku, zda tento názor Ústavního soudu k Metodice vskutku platí i při vědomí zohlednění shora vyložených argumentů (např. že Metodiku nevypracoval Nejvyšší soud, ač ta ve svém textu obsahuje nepravdivé formulace, které uživatele uvádějí v omyl, že jde o materiál Nejvyššího soudu, jenž jej doporučuje soudům k užití, nebo že Metodika existuje ve dvou obsahově odlišných verzích – „sbírkové“ a „internetové“, přičemž Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích často odkazuje na „sbírkovou“ verzi Metodiky, avšak vlastní právně aplikační závěry činí z „internetové“ verze Metodiky atd.).

23.3 Sám Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. I. ÚS 1010/22 připouští opakovaně aktualizace Metodiky – viz např. bod 26 odůvodnění jeho nálezu – arg.: „*Z preambule Metodiky, naposledy aktualizované v roce 2019...*“; nijak však neřeší otázku, kdo vlastně, z jakého právního důvodu takové aktualizace v „internetové“ sbírce Metodiky činí, a na základě čeho má být přisuzována priorita „internetové“ verzi Metodiky aktualizované „kabinetním“ (utažovaným) způsobem, oproti „sbírkové“ verzi Metodiky, na kterou Nejvyšší soud ve své judikatuře neustále odkazuje, aniž by vůbec vyložil, jak mohou podle něj vedle sebe obstát dvě odlišné verze Metodiky – „sbírková“ a „internetová“.

23.4 Ústavní soud ve své judikatuře dosud obecným soudům nezprostředkoval in concreto právně aplikační úvahu, dle které z hlediska právního státu a z něj mj. plynoucích principů předvídatelnosti práva, právní jistoty a předvídatelného rozhodování bez dalšího k řešení předmětné materie postačuje úprava v podobě § 2958 o. z. Naopak, z judikatury Ústavního soudu do jisté míry plyne, že Metodiku coby podpůrný materiál reflektuje s tím, že může sehrávat jakousi základní verifikační roli, od které ovšem obecné soudy musejí s ohledem na jedinečné skutkové okolnosti toho kterého jimi rozhodovaného případu odvíjet následně své právně kvalifikační úvahy, nikoliv mechanicky vycházet toliko z Metodiky. Spjatost Metodiky s aplikací § 2958 o. z. Ústavní soud připouští právě ve věci sp. zn. I. ÚS 1010/22 (bod 47) i následující úvahou: „*Aby bylo jeho rozhodnutí přezkoumatelné a srozumitelné... je třeba, aby soud do odůvodnění promítl jasné úvahy, které jej k rozhodnutí vedly. Je jeho povinností popsat rozhodná skutková zjištění... a právní závěry z učiněných zjištění plynoucí, tj. jaký myšlenkový postup při své úvaze o přiměřené výši odčinění újmy konkrétního poškozeného ponížil. Jako „odrazový můstek“ může použít i Metodiku, nikoli však bezvýhradně.*“ Nebylo-li by tohoto „odrazového můstku“, soudy by v jednotlivých věcech z této oblasti sice nakonec (nějak) rozhodly, leč zcela jistě by se nemohlo docílit předvídatelnosti v jejich rozhodování, neboť prakticky každý soud by rozhodoval zcela jinak, a mnohdy zásadně odlišně, protože by neměly k dispozici žádný exaktní podklad s medicínskými informacemi a jejich aplikační úvahy o přiznání konkrétních náhrad by byly projevem nutně nahodilosti. Není pochyb o tom, že by soudy v tom kterém případě sice správně zjistily skutková zjištění ohledně ustálení zdravotního stavu, mohly by i za znalecké participace vymezit rozdíl poškození člověka před a po právně rozhodné události, nicméně vlastní aplikační úvaha plynoucí toliko z užití § 2958 o. z. by logicky musela vést k vydání zásadně odlišných rozhodnutí i u skutkově (rámcově) obdobných případů. Z toho jen plyne dosavadní provázanost Metodiky s výkladem a aplikací § 2958 o. z. Lze současně přisvědčit námitce, že: „*autoři nového občanského zákoníku si zjevně neuvědomili, že většina*

nemajetkových újmu na zdraví je kompenzována mimosoudně, a to v rámci pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinného ručení) ve smyslu zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Uveďme konkrétní příklad: v roce 2014, tedy v prvním roce účinnosti nového občanského zákoníku, šetřila Policie České republiky 85 859 dopravních nehod, při kterých bylo 23 655 osob zraněno lebece, 2 762 osob bylo zraněno těžce. To představuje – jenom v rámci dopravních úrazů – celkem 26 417 zraněných osob, které v roce 2014 utrpěly určitou újmu na zdraví. Ne všem těmto osobám bylo třeba tuto újmu z povinného ručení kompenzovat... I tak však v roce 2014 pojišťovny evidovaly celkem 4 658 pojistných událostí s nenulovým bolestným, které tedy bylo třeba v rámci povinného ručení kompenzovat. Pro lepší představu to znamená cca 390 kompenzačních kauz měsíčně, resp. cca 18 těchto případů na každý pracovní den uvedeného roku. **Absence jakéhokoliv kompenzačního rámce pro tyto a jiné obdobné případy, které se do té doby z podstatné části řešily mimosoudně, představovalo zejména pro pojišťovny zásadní problém...** (Mališ, Daniel: Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Disertační práce, 2020, Univerzita Karlova, Právnická fakulta, s. 10a násl.). Tentýž autor dále podle navrhovatele důvodně zdůrazňuje, že dalším problémem „spojeným s novou právní úpravou kompenzace nemajetkových újem na zdraví byla nemožnost poškozených či jejich právních zástupců odhadnout reálnou výši odškodnění v daném konkrétním případě. **Náhradová vyhláška umožňovala utvořit si poměrně reálnou představu o výši kompenzace, zatímco vágně formulované ustanovení § 2958 NOZ nikoliv, jakkoliv očekávání většiny odborné i laické veřejnosti byla taková, že částky nemajetkových újem budou podle nového občanského zákoníku podstatně vyšší, než tomu bylo dle náhradové vyhlášky.**“ (Ibid, s. 11 a násl.).

23.5 S přihlédnutím mj. k ad 23.4 navrhovatel pochopitelně reflektuje Ústavním soudem učiněný „elementární“ aplikační návod k posouzení míry omezení života poškozeného (viz bod 40 odůvodnění nálezu sp. zn. I. ÚS 1010/22), současně však neopomíná, že v témže nálezu Ústavní soud v bodě 39 odůvodnění nálezu připouští, že: „**soudní znalec z oboru zdravotnictví může soudci pomoci ohodnotit zejména kategorií vytrpěných bolestí...**“, tedy opět vychází z podpůrného materiálu, v tomto případě Metodiky, bez kterého by soudy samy nemohly vytrpěné bolesti ohodnotit, což jde opět na vrub shora již opakovaně uvedeným principům právního státu. Správně přitom dr. Mališ dovozuje, že: „**Metodika sice není právním předpisem, nicméně obsahově doplňuje roli prováděcího právního předpisu k § 2958 NOZ, čímž se ostatně text Metodiky ani netají. Problematičnost převážně soudcovské tvorby takového dokumentu je pak ještě zesílena skutečností, že tento postup nevyužívá tradiční systém připomínkového řízení, kdy se k návrhu právního předpisu vyjadřují jednotlivá připomínková místa i veřejnost... na podobu Metodiky měla – bez relevantní vnější oponentury – vliv poměrně úzká skupina autorů, nezahrnující bohužel ani jednoho zástupce poškozených, tedy těch, kterých se Metodika primárně týká, a naopak silně zastoupená představiteli pojištního sektoru, který již z podstaty věci nebyl prost konfliktu zájmů. Takto vytvořenému dokumentu je pak prostřednictvím role Nejvyššího soudu v justiční soustavě propůjčována faktická závaznost vyšší, než má mnohý zákon...**“ (Ibid, s. 39).

23.6 V neposlední řadě je podle navrhovatele žádoucí připomenout bod 43 odůvodnění nálezu sp. zn. I. ÚS 1010/22, v němž Ústavní soud na adresu Nejvyššího soudu uvádí: „**Vzhledem k době, která již od účinnosti nového občanského zákoníku uplynula a problematičkému charakteru Metodiky odklánějícímu se od ‚podpůrnosti‘ a obecné nezávaznosti této pomůcky se nabízí otázka, nenastal-li čas, aby Nejvyšší soud využil své pravomoci sjednotitele judikatury obecných soudů a vydal k problematice výkladu § 2958 o. z. závazné stanovisko vycházející z pečlivé analýzy rozhodovací činnosti obecných soudů...**“ Podle navrhovatele však tato otázka není prozatím aktuální, neboť dosavadní judikatura nižších soudů byla zhusta „ovlivněna“ Metodikou, která je ovšem ve svém základu – jak již shora bylo vyloženo – z pohledu právního státu defektní, neakceptovatelná, odsouzeníhodná. Byla-li tedy dosud převážná část judikatury založena na aplikaci takto defektní Metodiky, je nasnadě, že z tohoto pohledu Nejvyšší soud nemůže odvozovat podklady pro tvorbu svého případného stanoviska, a došlo-li by snad k tomu, že by Nejvyšší soud se vydaným stanoviskem nově – tj. bez relevantního rozhodovacího podkladu (existence desítek, respektive minimálně stovek rozhodnutí nižších

soudů) – vyjadřoval k tak složité právní věci, jako je odškodňování nemajetkových újem, nejednalo by se o validní informace plynoucí z takového stanoviska, které by tak bylo vydáno v rozporu se smyslem a účelem zákona o soudech.

VII.

[Závěrečný návrh navrhovatele]

24. Z vyložených důvodů proto navrhovatel navrhuje, aby Ústavní soud vydaným nálezem zrušil větu druhou ustanovení § 2958 o. z., a to (až) uplynutím dne 30. 6. 2024, aby zákonodárce měl dostatečný časový prostor pro novelizaci § 2958 o. z. a případné přijetí příslušného prováděcího předpisu.

JUDr. Pavel Vrcha, MBA, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Hanáková.

Digitálně podepsal
Eva Hanáková
Datum: 2023.04.18
15:30:14 -02'00'

